

อำนาจกิเลส

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม(วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม เราอุตส่าห์ชวนชาย เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ การเกิดมาเป็นชาวพุทธ เกิดมาเป็นมนุษย์แล้วพบพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องค้นคว้า รื้อค้น สร้างบุญญาธิการมาเป็นพระโพธิสัตว์ ต้องมาตรัสรู้เองโดยชอบ ผู้ที่ตรัสรู้เองโดยชอบต้องสร้างบุญญาธิการมา

เวลาครูบาอาจารย์ของเราปฏิบัติขึ้นมาจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ “จะสอนได้อย่างไร จะสอนได้อย่างไรนะ” มันเป็นความลึกลึบมหัศจรรย์มาก ทั้งๆ ที่ครูบาอาจารย์ของเรามีธรรมและวินัยนี้ เกิดมาในพระพุทธศาสนา แล้วมีความเลื่อมใสศรัทธา ออกประพฤติปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเป็นผู้รื้อค้น เป็นผู้ค้นคว้า มานะบากบั่นพยายามชวนชาย แล้วพยายามรื้อค้นขึ้นมาที่ไหน

พวกเราในสมัยปัจจุบันนี้ เราจะรื้อค้นขึ้นมาจากตู้พระไตรปิฎก ทุกคนกลัวว่าเราจะพลัดพราก เราจะห่างออกจากศาสนา พยายามจะรื้อค้นในตู้พระไตรปิฎก ว่ารื้อค้นสิ่งนั้นแล้วจะเป็นสังฆกรรม แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านรื้อค้นอยู่ในป่าในเขา ท่านพยายามรื้อค้นจากหัวใจของท่าน เวลาท่านรื้อค้นจากหัวใจของท่านขึ้นมา จะมีความลึกลับสงสัย ถ้ามีอะไรเป็นสิ่งที่สะดุดใจ ท่านก็มารื้อค้นในพระไตรปิฎก

เวลาหลวงปู่มั่นท่านไม่มีที่ปรึกษา ท่านก็รื้อค้นในพระไตรปิฎก แล้วไปถามเจ้าคุณอุบาลี ให้เจ้าคุณอุบาลีวินิจฉัยในเรื่องของปริยัติ ให้วินิจฉัยเรื่องธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะว่าตัวเองปฏิบัติเข้าไปแล้ว ความเห็น ความรับรู้ ประสบการณ์ เป็นปัจจัยตัดตั้ง เป็นสันติวิสุทธิที่เกิดขึ้นมากับประสบการณ์ของเรา

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเวลาศึกษา เห็นใหม่ ธรรมมันมีหลากหลาย มีตั้งแต่หายาไปหาละเอียด จนถึงละเอียดที่สุด เวลาเราปฏิบัติขึ้นไป เราจะเกิดอุปสรรค เกิดความลึกลับสงสัย เกิดการกระทำที่เราทำขึ้นมาแล้ว มันเป็นเรื่องที่เราไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น มันเป็นเรื่องเหนือโลกนะ ในปัจจุบันนี้ “อำนาจของกิเลส” กิเลสนี้มีอำนาจมาก มันมีอำนาจเหนืออุปนิสัยในหัวใจของเรา หัวใจของเรา ชีวิตของเรา ความรับรู้ลึกของเรา ถ้าไม่มีพุทธศาสนา ใหม่ๆ ที่ปัจจุบันนี้มีพุทธศาสนา

คูติ คุณคนที่เขาไม่ได้นับถือพุทธศาสนา คุณความเป็นอยู่ของเขาเห็นใหม่ เขาอยู่ได้ อำนาจของกิเลส เพราะมันมีวิชา ถึงพาดิจดวงนั้นมาเกิด เวลาเขาอยู่ได้อำนาจของกิเลส เขาจะทำได้ก็ทำตามความพอใจของเขา ยิ่งในสมัยปัจจุบันนี้ จะมีความเห่อเหิม มีความทะนงตนว่าไม่นับถือศาสนาใดๆ เวลาเขาลงในทะเบียนบ้าน เขาต้องลงว่า นับถือศาสนาใด ไม่นับถือศาสนาใดๆ เลย ด้วยอำนาจของกิเลสใจ

อำนาจของกิเลสมันมีอำนาจมาก มันมีอำนาจว่าตัวเองมีความรู้มากกว่า ตัวเอง เป็นปัญญาชนที่มีการศึกษา มีความรู้ เรื่องของศาสนาเป็นเรื่องลึกลับ เรื่องตลกๆ เห็นว่าตัวเองมีคุณค่ามากกว่า ในเมื่อคุณค่าของตัวเองมีมากกว่า กิเลสมันก็มีอำนาจขึ้นมาโดยที่ว่ามันมีเหตุมีผลนะ เพราะเหตุใด

เพราะสมัยโบราณ สมัยยุคน้ำแข็ง ยุคโลหะ ยุคต่างๆ มา มนุษย์เริ่มมีความเจริญมากขึ้น มีปัญญามากขึ้น มนุษย์จะไม่รังแกกัน มนุษย์จะให้ภัยต่อกันต่างๆ แต่ถ้าเป็นสมัยโบราณคนก็เหมือนสัตว์ คูติ ไม่มีไฟนะ กินอาหารดิบๆ ทุกอย่างดิบๆ คูอำนาจของกิเลสสิ ทีนี้เวลาคนมันพัฒนาขึ้นมาแล้ว มันพัฒนาขึ้นมามันมีปัญหา มันก็ตกอยู่ในอำนาจของกิเลส

อำนาจของกิเลสมันมีอำนาจมาก มันพาเราเกิดเราตายนะ เวลาพาเกิดพาตาย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์เห็นใหม่ นี่ความปรารถนาดี ถ้าความปรารถนาดีก็ยังมีกิเลสตัดหาความทะยานอยากอยู่เหมือนกัน แต่มันเป็นไปในทางบวก ก็ค้นคว้า พยายามสร้างบุญญาธิการ มีการค้นคว้า มีการสร้างสม มีการสะสม มีการทำคุณงามความดี แต่ความดีอย่างนี้มันก็เป็นความดีของวิญญู

เห็นไหม คูลี กิเลสมันมีอำนาจไหม ไม่มีใจดวงใดเลยที่พ้นจากอำนาจของมันไป ทุกดวงใจอยู่ใต้อำนาจของมันหมด

แล้วพออยู่ใต้อำนาจของมันหมด เวลาเกิดมาเป็นชาวพุทธขึ้นมา มันก็มีทิวฏิมานะของมัน ก็ว่าตัวเรามีความคิดความเด่น มีความพร้อมหมด ต่างๆ มันมีอำนาจมาก มันทำลายนะ คูลี คุณที่เป็นชาวพุทธเรา แต่ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ เป็นชาวพุทธแต่ทะเลเบียนบ้าน เขาก็ใช้ชีวิตของเขา คูลี เขาน้อฉล เขาทำลายโอกาสของเขา เขาพยายามเอารัดเอาเปรียบคนอื่น เขาทำเพื่อประโยชน์ของเขา เขาว่าเขาได้ประโยชน์นะ การกระทำมันเป็นกรรมทั้งนั้น เพราะเราทำสิ่งใดก็แล้วแต่ จะเป็นสิ่งที่เป็นเวรเป็นกรรม

เวลามีการพนันขันต่อ ผู้ชนะก็สร้างเวรสร้างกรรม ผู้แพ้ก็ต้องเสียทรัพย์ พอเสียทรัพย์ขึ้นมามันเจ็บช้ำน้ำใจ มันก็มีเรื่องของการผูกพยาบาทอาฆาต นี่มันเป็นเรื่องธรรมดา นี่เป็นการพนันขันต่อนะ แต่ถ้าเป็นเรื่องทางโลกละ การน้อฉลกันต่างๆ มันสร้างแต่เวรแต่กรรม แต่ในเรื่องอำนาจของกิเลสมันว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับมัน ในเมื่อสิ่งนั้นมันจะเป็นคุณต่อเขา เขาทำของเขาด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก นี่มันทำลายทั้งนั้นนะ ทำลายแม้แต่ในชีวิตประจำวัน

เราเกิดมาในปัจจุบันนี้ เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา มีศีล ๕ มีทาน มีศีล มีการภavana เพื่อเหตุใด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนพ้นจากกิเลส เป็นศาสดาของเรา พอเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขอยู่ เวลาจะออกบิณฑบาตครั้งแรก “เราจะทำอย่างไร”

อนาคตังสญาณเห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ก่อนมาทำอย่างไร พอทำอย่างไรนี้ เวลาขึ้นไปดูพระพุทธเจ้าต่างๆ ว่าทำอย่างไร เพราะทำตามประเพณีของพระโพธิสัตว์ ประเพณีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวดามาถวายบาตร ๔ ใบ อริยฐานให้เหลือใบเดียวแล้วออกบิณฑบาตเพื่อเลี้ยงชีพ เพราะสำเร็จเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นศาสดา แต่ดำรงธรรมและวินัยไว้ ดูความเมตตาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ

อย่างเช่นในปัจจุบัน ครูบาอาจารย์ของเรา เวลาใครก็แล้วแต่ที่ประพฤติปฏิบัติ ถึงที่สุดแห่งทุกข์ มันก็จบแล้วนะ ถ้าถึงที่สุดแห่งทุกข์ก็ตายซะ มันไม่มีกิเลสแล้วเป็นวิมุตติสุข คำว่าวิมุตติสุขเราแสวงหาความสุขกัน เราแสวงหาเรื่องของโลก ปังจัยเครื่องอาศัย เราว่าเป็นความสุขๆ ความสุขอย่างนี้เป็นความสุขที่เจอด้วยอามิส ความสุขที่อยู่ในอำนาจของกิเลส กิเลสมันพอใจ กิเลสมันต้องการ กิเลสมันได้สะสม กิเลสมันได้เสพต่างๆ นี้มีความสุข ความสุขภายใต้อำนาจของกิเลส เราก็แสวงหากัน แล้ววิมุตติสุขมันคือสุขที่พ้นจากอำนาจ ทำลายกิเลสในหัวใจจนหมดสิ้นไป ไม่มีอำนาจใดๆ เลยที่จะมามีอำนาจเหนือกับสภาวะธรรมอันนั้นเหนือสังขารเหนือสังขารคือธรรมชาติ นี้พอวิมุตติสุขแล้วก็ตายซะ

ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้คิดอย่างนั้นล่ะ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยากหรือสัตว์ขนสัตว์ล่ะ ประเพณีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำอย่างไร ประเพณีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นจะรู้ใคร จะเอาใครก่อน เพราะจะไปสอนใคร เขาต้องมีวุฒิภาวะ เขาต้องมีการรับรู้จึงจะสอนเขาได้ นี้จะเอาอาหารคาวรส เพราะเคยไปศึกษากับเขา เขามีสมาธิของเขา เขามีหลักมีเกณฑ์ของเขา

ถ้าจะแสดงธรรมกับคนที่ไม่มีพื้นฐานก็ตายเสียแล้ว ถึงมาเอาปัญญาวัคคีย์ เพราะว่าได้อุปัฏฐากกันมา ๖ ปี คำว่า ๖ ปี ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยายามหรือค้นพยายามประพฤติปฏิบัติ ปัญญาวัคคีย์ก็ปฏิบัติไปด้วย คูสิ อุปัฏฐากอยู่ ๖ ปี เห็นไหม มันก็มีเวลาว่าง มันก็ทำความเพียร เร่งความเพียรของตัวเองไป ถึงที่สุดไปเอาปัญญาวัคคีย์เพราะมีความพร้อม ไปเอาปัญญาวัคคีย์ก่อน เวลาได้ปัญญาวัคคีย์มาแล้ว เสวยวิมุตติสุข

พระยสะ “ที่นี่เดือดร้อนหนอ ที่นี่วุ่นวายหนอ” ได้มา ๖๐ องค์นะ “ที่นี่ไม่เดือดร้อน ที่นี่ไม่วุ่นวาย” ได้พระยสะ และเพื่อนของพระยสะมาอีก ๕๔ องค์ รวมทั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยเป็น ๖๑ องค์

นี่พูดถึงว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือสัตว์ขนสัตว์ได้จริงๆ แต่เวลาพระพุทธศาสนาเผยแผ่ออกไป เพื่อประโยชน์กับโลก จริตนิสัยมันก็แตกต่าง

หลากหลายกันไป ระดับของท่าน ระดับของศีล ระดับของภาวนา นี่ไง สิ่งนี้มีในพระพุทธศาสนานะ แต่ถ้าคนที่มีกิเลสตัณหาทะยานอยาก ที่มันมีอำนาจมากกว่า เขาไม่เชื่อ ของเขา ดูอย่างพวกเดียรถีย์ นิครนถ์ เห็นไหม ทำไมเขาอยากจะทำลาย ทำไมเขาจ้างให้นักเลงมาทำลายพระโมคคัลลานะล่ะ นี่ไง คู่อำนาจของเขาสิ ทั้งๆ ที่มีพระพุทธศาสนานะ ทั้งๆ ที่อยู่ในยุคในคราวเดียวกัน

แต่ในปัจจุบันนี้ ศาสนานี้กำลังอยู่ในกึ่งพุทธกาล เรามาเกิดในกึ่งพุทธกาลแล้ว เราพบพุทธศาสนา ถ้าเราเกิดมาก่อนหน้าหรือค้อยหลังนี้ไป ศาสนาก็มีอยู่อย่างนี้ เพราะศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมีอยู่ ๕,๐๐๐ ปี แต่ผู้ที่จะชี้หน้าล่ะ เพราะอะไร เพราะอำนาจของกิเลสเรา กิเลสเรามันยอมใคร อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนถ้าไม่เห็นความบกพร่องของตน แต่ถ้าเราเห็นความบกพร่อง เราจะแก้ไขของเรา

แต่ครูบาอาจารย์ชี้ความบกพร่องของเรา ทุกคนจะไม่ค่อยพอใจ กิเลสอำนาจของมันก็เหนื่อเราอยู่แล้วใช่ไหม มันก็มีทฤษฎีมานะอยู่แล้ว แล้วยังจะให้ใครมาชี้หน้ากิเลสของเราได้ แม้แต่กิเลสของเราอยู่กับเราๆ ก็ไม่รู้ เราก็ไม่ยอมจำนน เราก็ไม่ยอมรับ เพราะกิเลสมันครอบงำเราหมด เราอยู่ในอำนาจของมันทั้งหมด แล้วเวลาเราศึกษา เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเราจะให้ใครมาชี้หน้ามัน ยังมีใครมาชี้หน้ามัน ชี้หน้ากิเลสเรานะ ทำไมเราโกรธ ทำไมเราไม่พอใจ ทั้งๆ ที่ชี้หน้ากิเลส ชี้หน้าความผิดพลาด ชี้หน้าสิ่งต่างๆ ที่มันผิด คู่อำนาจของมันเห็นไหม

ในปัจจุบันนี้กึ่งพุทธกาล เรามีครูมีอาจารย์ของเรา ท่านพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เพื่อเป็นสังฆกรรม เป็นความจริงในหัวใจของครูบาอาจารย์ของเรา ถ้ามีความจริงในครูบาอาจารย์ของเรา ท่านวางข้อวัตรปฏิบัติ ท่านวางให้เราก้าวเดินอย่างไร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเรือสัตว์ขันธ์สัตว์ ประเพณีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำอย่างไร

เวลาเผยแผ่ไปเห็นไหม คูสิ เล็งญาณนะ พุทธกิจ ๕ เข้าขึ้นมาออกบิณฑบาตโปรดสัตว์ แล้วถึงภาคบ้ายโปรดประชาชน ถึงหัวคำเทศนาว่า การพระ ถึงตอนดึกเทศน์

เทวดา อินทร์ พรหม เล็งญาณๆ เล็งญาณตลอดเพราะอะไร เพราะสิ่งนี้มีมันเป็นพุทธวิสัย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอรหันต์ทั้งหมดนั่งล้อมรอบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ พระอุบาลีเป็นพระอรหันต์เหมือนกันถามขึ้นมาในวงว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานหรือยัง” พระอนุรุทธะนั่งอยู่ข้างๆ ตอบว่า “ยัง ในปัจจุบันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำลังเข้าปฐมฌาน เข้าสมาบัติ” เห็นไหม เข้าปฐมฌาน รูปฌาน อรูปฌาน เข้าแล้วถอยหลังเข้า-ออก ระหว่างรูปฌานกับอรูปฌาน พระพุทธเจ้าจะปรินิพพานระหว่างนั้น

นี่ก็พระอรหันต์เหมือนกัน ทำไมพระอุบาลีถามขึ้นมาล่ะ พระอุบาลีเป็นเอตทัคคะทางกฏทางวินัยนะ ถามขึ้นมาเห็นไหม พระอนุรุทธะนั่งอยู่ ก็ตอบหรือว่าพูดอยู่ไฉน มันเป็นปกติมันเป็นธรรมดาของเอตทัคคะ คือผู้ที่ถนัด นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณๆ นี่พุทธวิสัย สิ่งต่างๆ มันเป็นเรื่องปกติ

เหมือนเรามีตา เราลืมตาเราก็เห็นภาพ เราลืมขึ้นมาเราก็เห็นกันหมด แต่หัวใจที่มันมีกำลังของมัน มันเป็นเรื่องธรรมดาของมัน ฉะนั้นคำว่าเล็งญาณเป็นเรื่องปกติเป็นเรื่องธรรมดาทั้งนั้น เพียงแต่ว่าสมควรหรือไม่สมควรที่จะแสดง สมควรทำและไม่สมควรทำ

ถ้าสมควรและเป็นประโยชน์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรู้สัตว์บนสัตว์ พยายามจะค้นคว้า พยายามจะเมตตาสัตว์โลก แต่ถ้าสิ่งใดมันไม่เป็นประโยชน์ขนาดว่าพระต้องรอด้วยว่าอยากรู้ อยากเห็น อยากให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้แนะ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่ทำเลย เพราะมันไม่เป็นประโยชน์ มันไปสร้างอำนาจให้กับกิเลส กิเลสมันมีอำนาจในหัวใจดวงนั้นอยู่แล้ว

แต่ถ้ากิเลสมันมีอำนาจอยู่แล้ว มันครอบงำอยู่แล้ว ด้วยความอยากรู้ ด้วยความแสต่ายของมัน อยากรู้ธรรม อยากเข้าใจธรรม แต่ตัวเองไม่มีหลักฐาน อยากอาศัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธ นี่มีอยู่ในพระไตรปิฎก สิ่งที่เป็นการกระทำอย่างนี้มีอยู่ในพระไตรปิฎก

โดยสังขารม ถ้าโดยปกติ โดยความชำนาญของจิต จิตจะมีความชำนาญเป็น เรื่องธรรมดา แต่ถ้าพูดถึงผู้ที่ประพฤติปฏิบัติสิ้นกิเลสไป ถ้ามันไม่มีสิ่งนั้นเลยที่เขา เรียกว่าสุขขวิปีสสโก เดวิชโซ สิ่งต่างๆ ที่ประพฤติปฏิบัติมาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา อยู่ที่อำนาจวาสนา อำนาจวาสนามันอยู่ที่ไหน มันอยู่ที่การกระทำไง เราทำดีทำชั่วมาจน เป็นจริตเป็นนิสัย ทำทุกวันๆ

คนเราอยู่ด้วยกัน บางทีก็รำคาญ ผิดซ้ำผิดซากก็ผิดซ้ำอยู่นั่น แต่คนที่ผิดก็ผิดจน เป็นเรื่องธรรมดา แต่คนที่เห็น “ทำไมมันไม่แก้ไข” มันแก้ไขไม่ได้เพราะอะไร เพราะ จิตใจมันตกอยู่ใต้อำนาจของมัน กิเลสมันย่ำยี กิเลสมันเหยียบย่ำ แล้วผู้ที่อยู่ใต้อำนาจ ของกิเลสก็ไม่มีอาการพลิกแพลง ไม่มีการต่อสู้ ไม่มีการหาทางออกของเรา แล้วให้กิเลส มันเหยียบย่ำ แล้วก็บอกว่าจะปฏิบัติธรรมนะ

การปฏิบัติธรรมมันต้องมีสติปัญญา คอยหาความบกพร่องของตัวเอง สิ่งใดที่เป็น ความขาดตกบกพร่องนั้นแหละ สิ่งนั้นมันเป็นสิ่งที่กิเลสใช้ทำลายเรา แล้วถ้าเรามี สติปัญญาเพราะอะไร เพราะเราเกิดมาพบพระพุทธศาสนาใช่ไหม เราเป็นชาวพุทธเกิด มาพบพระพุทธศาสนา แล้วเรามีอำนาจวาสนา เราจะออกประพฤติปฏิบัติ เราจะชำระ กิเลสของเรา

ถ้าเราชำระกิเลสของเรา มันต้องเป็นไปตามข้อเท็จจริง มีเนื้อหาสาระ จิตเวลา อำนาจของกิเลสมันมีอำนาจเหนือจิตเห็นใหม่ อวิชชามันครอบงำจิต พอครอบงำจิต เวลาปฏิสนธิจิตมาเกิดในไข่ ในครรภ์ มันมาจากอะไร มันก็มาจากอวิชชา มาจากพญามาร มารมีอำนาจมากนะ เวลาอยู่ในครรภ์นี่อยู่ใต้อำนาจของมาร

ถ้าอยู่ใต้อำนาจของมาร มารปกครองหมดเลย พอมารปกครองหมด เราอยู่ใต้ อำนาจของมัน ทำสิ่งใดก็ต้องไปยอมจำนนกับมัน ไปยอมจำนนกับกิเลสตลอด กิเลสก็ มีอำนาจมากในหัวใจของเรา มันเป็นจริตเป็นนิสัย เป็นการกระทำ ทำดีทำชั่วมันมี อำนาจครอบงำหมดเลย เวลาปฏิสนธิจิต เวลาไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เกิดในนรก อเวจี เกิดต่างๆ มันก็อยู่ใต้อำนาจของมาร นี่มารมันครอบงำหมด คูสิ คูอำนาจของมัน กิเลสนี้มีอำนาจมาก กิเลสนี้มันทำลายสัตว์โลกทั้งหมด

ถ้ามันทำลายสัตว์โลก มันบังคับให้สัตว์โลกไปเกิดตามกรรม เวลาเกิดกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก เกิดการกระทำ พอเกิดการกระทำมันเกิดวิบาก ผลมันตกลงที่ ไหนล่ะ มันก็ตกลงอยู่ที่จิตนั่น คุณสิ กิเลสมันมีอำนาจเหนือจิตนั่น มันต้องการให้จิตนั่น อยู่ในอำนาจของมัน มันให้ทำแต่กรรมดีกรรมชั่ว แล้วให้ตกผลึกในหัวใจนั่น ให้เป็น เวนเป็นกรรม แล้วเวรกรรมนั้นมันมีการกระทำนั้น แล้วมันก็หมุนไปตกอยู่ในอำนาจ ของมัน โดยผลของวิญญูะ

จิตที่มันเป็นผลของวิญญูะมันเกิดมันตายใช้ใหม่ เวลามันเกิดมันตาย คุณสิ เรามอง สังคมออกไป เราเห็นหมดคนนะ คนนั้นเป็นอย่างนั้น คนนั้นเป็นอย่างนั้น ในสังคมเรา เห็นเขาได้หมดเลย แต่เราไม่เห็นตัวเรา

นี่ก็เหมือนกัน ผลของวิญญูะ สัตว์มันตายมันเกิดเราเห็นหมด คุณสิ สัตว์เวลาเขา จะเอาไปฆ่า เขาจูงไปเขาลากไป ถ้าสัตว์มันมีสติปัญญา มันรู้มันเสียใจของมันนะ แต่ มันไม่มีทางต่อต้าน แต่สัตว์ที่มันเชื่อ สัตว์ที่มันไม่เข้าใจมันก็นึกว่ามันได้ประโยชน์ ตลอด มันคิดว่าเขาจะปรนเปรอมัน เลี้ยงมัน เขาเลี้ยงมันไว้ทำไม เขาเลี้ยงไว้ฆ่าเห็น ไหม แต่คนที่เขารักสัตว์เขาเลี้ยงไว้เป็นเพื่อน มันก็ขึ้นอยู่กับอำนาจวาสนาของสัตว์ จิต มันมีอำนาจวาสนาของมัน ที่มันได้ทำบุญทำบาปมา ฉะนั้นเวลาเขาเอาไปฆ่า เรามอง ไปเราเห็นหมด เราเห็นผลของวิญญูะ แต่ใจของเราๆ ไม่เห็นนะ

นี่ไง พุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงบอกว่า อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนต้องย้อนกลับมา เพราะสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ให้เราก้าวเดินตามนี้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าท่านได้ประพฤติปฏิบัติ ท่านได้รู้ข้อค้น

ถ้าไม่ได้รู้ข้อค้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเทศน์ปัญจวัคคีย์ “ถ้าไม่ มี กิจจญาณ ไม่มีสัจจญาณ ไม่มีสัจจะความจริง เราจะไม่ปฏิบัติญาณตนว่าเราเป็นพระ อรหันต์” เดียวนี้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เพราะมันมีการกระทำ มันมีความเป็นจริงของ มันขึ้นมา ถ้ามีความเป็นธรรม กิจจญาณ กิจการกระทำในหัวใจมันได้ทำลายอวิชชา ทำลายสิ่งที่เป็นกิเลสตัณหาทะยานอยาก ที่มันมีอำนาจในหัวใจขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ทำลายจนสิ้นออกไป

ถ้าทำลายทุกอย่างมันสิ้นออกไปแล้ว สิ่งที่เป็นการกระทำอันนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าให้เงี้ยวหลุงฟัง เห็นไหม ทเวเม ภิกขเว ทางที่เราทำกันอยู่นี้มันทาง ๒ ส่วน อตตกิลมณานุโยค กามสุขขัลลิกานุโยค ถ้าความพอใจและความไม่พอใจมันขัดแย้งกันในหัวใจเราอยู่ตลอดเวลา มัชฌิมาปฏิปทา มันจะไม่เกิดกับเราหรอก มัชฌิมาปฏิปทาที่บอกว่าเส้นทางสายกลางๆ กางเสื่อกางหมอนอิง กลางอำนาจของกิเลสไง กลางที่ไม่มีสติปัญญาไง มันเป็นกลางไปไม่ได้หรอก

มันเป็นกลางไปไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันไม่มีเหตุมีผลอะไรเลย ความเป็นกลางของเราก็คือความเป็นกลางใต้อำนาจของกิเลส กิเลสบอกให้เป็นกลาง “ว่างๆ ว่างๆ” มีความสงบ... มีความสบาย... โอ๊ย! ศีลขจรธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้แต่ศีลขจรธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เศร้าใจนะ มันน่าเศร้าใจ เวลาชีวิตประจำวัน กิเลสเหยียบย่ำเรา ทำลายเราอยู่แล้ว ทั้งๆ ที่เป็นความดำรงชีวิตนี้แหละ ทั้งๆ ที่เราทำคุณงามความดีนี้แหละ เพราะอะไร

เพราะวันเวลาของเรามันเสียเปล่าไปวันหนึ่งๆ เห็นไหม กาลเวลามันกินชีวิตของเราไป แล้วกินตัวมันเองด้วย โลกนี้มันหมุนไปโดยวิทยาศาสตร์ โดยสังขธรรม มันทำลายตัวมันเองตลอด มันเคลื่อนที่ตลอดเวลา โลกนี้มันเป็นอนิจจัง มันต้องแปรปรวนอยู่ตลอดเวลา ชีวิตของเราก็ต้องแปรปรวนตลอดเวลา เราสร้างมาด้วยบุญกุศล จะมีอายุ ๑๐๐ ปี หรือ ๒๐๐ ปีก็แล้วแต่ มันก็ต้องตายไป ยิ่งทำความชั่วยิ่งเลวร้ายเข้าไปใหญ่

ดูอำนาจของมัน มันเหยียบย่ำ มันทำลาย มันนุคกระชากให้หัวใจต้องทำตามอำนาจของมัน ถ้าทำตามอำนาจของมัน ดูอำนาจของมัน มันทำลายตลอด ทั้งๆ ที่เราเป็นคนดีมันก็ทำลาย มันทำลายชีวิตเราไป มันทำลายโอกาส ทำลายเวลาของเราไปตลอดเห็นไหม ถ้ามันจะทำลายเรา เราก็เอาตัวมัน คือเอาความรับรู้ เอาความรู้สึก เอาหัวใจนี้แหละต่อสู้กับมัน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาต่อสู้กับกิเลสเอาอะไรต่อสู้ นั่งอยู่โคนต้นไม้โพธิ์นั้นเอาอะไรต่อสู้ ก็เอาสังขธรรม เอาสติปัญญานี้ต่อสู้เข้าไปกับกิเลสตัดทอนความทะยานอยากที่มันมีอำนาจอยู่ แล้วเข้าไปทำลาย พอจิตสงบเข้าไป

บุพเพนิวาสานุสติญาณ เวลาจิตสงบเข้าไป นั่นมันยังมีอำนาจอยู่นะ ถ้า
 บุพเพนิวาสานุสติญาณ จิตสงบเข้าไปถึงฐาน แล้วมีข้อมูลของจิตเพราะจิตได้กระทำมา

ย้อนอดีตชาติเพราะอะไร เพราะจิตนี้เคยเกิดเคยตายอยู่ในอำนาจของกิเลส กิเลส
 มันมีอำนาจมาก มันทำให้หัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เกิดได้ตายมา
 ตั้งแต่พระเวสสันดรย้อนกลับไปไม่มีที่สิ้นสุด แล้วพอจิตมันสงบเข้าไป มันไปเห็น
 ข้อมูล ย้อนกลับเข้าไปไม่มีที่สิ้นสุด นี่ไงแม้แต่จิตสงบ มีญาณหยั่งรู้อดีตชาติ มันก็มี
 อำนาจของมัน แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สร้างบุญกุศลมา องค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้ามีสติปัญญาเห็นไหม มันมีอำนาจ

เวลาเราทำจิตสงบแล้วย้อนอดีตชาติไป ทุกคนก็อยากรู้อยากเห็นทั้งนั้น มันคิด!
 มันอยากรู้อยากเห็นมันก็เป็นอดีตไป มันไม่เป็นปัจจุบัน นี่ไง ไม่ใช่ฆัณณาปฏิบัติทา
 อันนี้มันตกไปกามสุขัลลิกานุโยค อตตกิลมถานุโยค ทาง ๒ ส่วน องค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาไปก็มีสติสัมปชัญญะจึงกลับมาด้วยความสงบ ด้วยจิตที่เป็นอานา
 ปานสติ ด้วยจิตที่เป็นสัมมาสมาธิ พอลงถึงฐาน นี้จุตูปปาตญาณมันออกไปอีกแล้ว

นี่ไง พอออกไป นี่อำนาจของมัน คำว่าอำนาจของมันคือมันมีกำลัง มันมีความ
 เห็นอกว่าใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะบุพเพนิวาสานุสติญาณ
 จุตูปปาตญาณนี้ มันเป็นฉานโลกีย์ มันเป็นญาณหยั่งรู้ในหัวใจ มันไม่ใช่มรรคญาณ
 มันไม่ใช่สังขารมรรค ไม่ใช่ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันไม่เป็นมรรคสังข มันเป็นความรู้
 ของฐาน ความรู้จากกำลังของสมาธิ รู้กำลังของจิตที่มันมีกำลังของมัน มันรู้ข้อมูลของ
 ใจตัวเอง เพราะตัวเองที่เกิดมามีการเกิดและการตาย นี่ผลของวิภูฏะไง

ที่เราเห็นคนอื่นเกิด คนอื่นตาย เห็นสัตว์โลก เห็นสังขม โอ๊ย! มันน่าสงสารไป
 หมด เข้าใจเรื่องของเขาไปหมด แต่เรื่องของตัวเองมันไม่เข้าใจ องค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนกลับมาถึงจิตของเรา จิตทุกดวงใจมันก็มีการเกิดและการตายเป็น
 ธรรมชาติของมัน ย้อนกลับมาที่นี่

ถ้าย้อนกลับมาเพราะจิตมันเป็นสัมมาสมาธิ พอจิตมันถึงฐานของมัน อาสวัภย
 ญาณเข้าไปสู่ฐิติจิต มันทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ทำลายหัวใจ ทำลายทั้งหมด ยิ่ง

ทำลายยังเป็นธรรมชาติ ถ้าไม่ทำลายจิตใจดี ไม่ทำลายสิ่งที่เป็นภพ เป็นสถานที่ เป็น ความรับรู้ของใจที่มันเกิดเห็นใหม่ นี่ไง เขาบอกว่าศาสนาพุทธไม่ใช่ปัจเจกชน ถ้า ศาสนาพุทธเป็นปัจเจกชน ก็เอาแต่ตัวเองรอดไง ถ้าไม่มีการกระทำ คนที่ไม่เคย ทำลายสิ่งที่เป็นอวิชชา กิจจญาณที่เข้าไปทำลาย ภาสวะ ทำลายภพ สิ่งที่เกิดสมันเป็น ที่อาศัย กิเลสมันมีอำนาจก็เพราะมันมีที่ตั้ง กิเลสมันมีอำนาจเพราะมันครอบคลุมได้ เพราะมันมีปฏิสนธิจิตปฏิสนธิวิญญาณ ตัวนี้มันเป็นตัวฐาน ถ้าไม่ทำลายมัน ตรงนี้มัน ก็เป็นที่อยู่ของมัน เป็นสถานที่ๆ มันจะบังคับบัญชาจิตของเรา พอทำลายหมดแล้ว พอ จิตเข้าไปทำลาย ยิ่งทำลายยิ่งสะอาดบริสุทธิ์ แล้วทำลายอย่างไร

นี่ไง สิ่งที่มันเป็นความจริง มันมีของมันเห็นใหม่ ถ้ามันทำลายภาสวะ ทำลาย ข้อมูลทั้งหมด ทำลายจิตใจดีทั้งหมด นี่ไงความสะอาดบริสุทธิ์ขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าทำลายสภาวะแบบนั้น เพราะมีการกระทำอย่างนั้น เพราะองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทำลายกิเลสในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใจใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงมีการวางธรรมและวินัย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ พระอานนท์เห็นใหม่ สิ่งใด ที่จำมาที่เป็นประโยชน์ เอามาศึกษา เอามาค้นคว้า แล้วเอามาสั่งสอน พระอานนท์เป็น ผู้จำ เป็นพหูสูตร จำพระสูตรตันตปิฎกมา จำสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่ง สอนมา เทคนิคต่างๆ ก็จำมา จดจารึกกันมา แล้วเราก็ไปศึกษาด้วยอำนาจของกิเลส เราได้แต่ชื่อนะ ตัวเองไม่รู้จักตัวเอง ถ้าตัวเองไม่รู้จักตัวเองเห็นใหม่ คุณติ การทำลาย ของมัน แม้แต่การทำคุณงามความดี การตั้งใจศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ตัวเองไม่เข้าใจอะไรเลย ยิ่งศึกษายังไม่เข้าใจ

แต่ในปัจจุบันนี้สิ่งที่เขาคุยกันอยู่ ที่เขาพูดกันอยู่ เขาพูดโดยตรรกะของเขา จริงๆ แล้วเนื้อหาสาระมันไม่รู้เรื่องหรอก ไม่เข้าใจสิ่งใดๆ เลย เพราะมันไม่เป็นความ จริง อย่างเช่น รสหวาน รสเค็ม มันมีรสหวานรสเค็มต่อเมื่อเราได้ลิ้มรสนั้น แต่นี้ก็ อธิบายว่ารสหวาน รสเค็ม ไปเรื่อยๆ แต่ตัวเองไม่เคยได้ลิ้มรสนั้น ถ้าไม่เคยได้ลิ้มรส นั้นก็อาศัยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง คุณติ คุณกิเลสมันทำลาย ทำลาย

ชาวพุทธที่ประพฤติปฏิบัติธรรม เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้เรียน
ปริยัติ เห็นไหม ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ

ในการประพฤติปฏิบัติไม่เป็นอย่างนั้น เพราะสิ่งที่มันเป็นสัมมาสมาธิ มันเป็น
รสหวานรสเค็มเห็นไหม เราจะรู้รสหวานหรือรสเค็มเพราะเราสัมผัส พอเราสัมผัส
ความสัมผัสอันนั้นมันจะมันคงกับชื่อนะ กับสิ่งที่ว่าเป็นรสหวานรสเค็มจากที่เราจ้มา
ถ้าเราจ้มา รสหวาน ความหวานของมันมีค่าความหวานมาก ความหวานน้อย โอ้โฮ!
พุทรี้อยแปดเลย ไอ้คนฟังก็เชื่อนะ แต่รสหวานเป็นอย่างไรรู้ รสเค็มก็เหมือนกัน รส
เค็มมันมีความเค็มเข้มข้นขนาดไหน นี่กิเลสมันทำลาย ทำลายแม้แต่ความดีของเราเอง
ทำลายในการประพฤติปฏิบัติของเราเอง

ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติของเรา กิเลสนะ อำนาจของมันตั้งแต่โศคาปัตติมรรค
สภิกทาคามิมรรค อนาคามิมรรค ถึงอรหัตตมรรคเห็นไหม มันยังยึดยังขี้กันอยู่ กิเลส
อย่างหยาบโศคาปัตติมรรค กิเลสอย่างกลางสภิกทาคามิมรรค กิเลสอย่างละเอียด
อนาคามิมรรค กิเลสอย่างละเอียดสุดอรหัตตมรรค สิ่งนี้เรายังจะต้องเผชิญ เราจะต้อง
ปึกหลักปึกฐานของเรา เพื่อจะแก้ไขหัวใจของเรา

ถ้าเราจะแก้ไขหัวใจของเรา เราก็ตั้งสติกับเรา แล้วมีคำบริกรรมครุบาอาจารย์
สอนให้ทำความสงบของใจ พยายามพุทโธๆ ไป แล้วพยายามพุทโธหรือใช้ปัญญา
อบรมสมาธิ ถ้าจิตมันไม่สงบ จิตมันมีความฟุ้งซ่าน จิตมันมีการต่อต้าน กิเลสมันมี
อำนาจมาก ถ้ากิเลสมันมีความต่อต้าน เราก็ต้องมีอุบายวิธีการ

ครุบาอาจารย์ของเราเป็นแม่เหล็ก ลูกศิษย์ลูกหา พระบวชใหม่ก็อยากหาครุบา
อาจารย์เป็นที่เกาะที่พึ่งอาศัย ถ้าเราไปพึ่งอาศัยด้วยคุณธรรม อาศัยด้วยความจริงจังของ
เรา เพราะว่าพุทธศาสนาก็ส่งต่อกันมาเป็นทอดๆ มา การส่งต่อเป็นทอดๆ มา ครุบา
อาจารย์ก็ต้องการ สิ่งที่เราไปศึกษา เพื่อประพฤติปฏิบัติให้ได้ตามความเป็นจริง

แต่ถ้าเราไปพึ่งครุบาอาจารย์ เรามีทิฐิมานะ คูสิ ภูเขาทองมันเป็นทองทั้งลูกเลย
มันเป็นทองคำทั้งนั้น เราไปด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก อีคำปิดปี่เลย ไปเกาะ
อยู่บนภูเขาทองมันก็เป็นอีกาอยู่วันยังค่ำ นี่ก็เหมือนกัน สิ่งนี้ถ้าเราแก้ไขของเรา เรา

พยายามประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา ครูบาอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ ถ้าเป็นผู้ชี้แนะใหม่ ถ้ามันมีอำนาจของมัน กิเลสมันขัดแย้งในหัวใจของเรา มันมีความลึกลับสงสัย มันไม่มีความเข้าใจสิ่งใดๆ ขึ้นมา เราก็ศึกษาได้ เราก็ถามได้ เพราะมันเป็นสิ่งที่ต่อต้านนะ

เวลาเราทำความสงบของใจ เริ่มต้นประพฤติปฏิบัติใหม่ มันเหมือนกับเด็กหัดใหม่ เด็กหัดใหม่จะเริ่มต้นทำอะไรๆ มันก็มีความขัดแย้งไปทั้งนั้น เพราะมันไม่มีความชำนาญ จิตของเราก็เหมือนกัน จิตของเราเวลาเรากำลังพุทโธๆ ไป หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิก็แล้วแต่ มันจะลงไปสู่ความสงบมันลงได้ยากเพราะเหตุใด เพราะว่ามันเป็นเรื่องธรรมชาติของโลก

ในปาราชิก ๔ อวดอุตริมนุสสรธรรม พุดถึงฉานสมาบัติ ถ้าเป็นภิกษุนะ ถ้าไม่มีในตนนั้นแหละอวดอุตริมนุสสรธรรม ธรรมที่เหนือมนุษย์ ในปกติสมาธิของเราที่ว่ามีอยู่แล้ว มันเป็นสมาธิของปุถุชน คำว่าสมาธิของเราคือสติปัญญาที่บังคับให้เราเป็นปกติ แต่ถ้าเราทำพุทโธๆ หรือทำปัญญาอบรมสมาธิ เราต้องการให้ลึกกว่านี้ เพราะถ้ามันลึกกว่านี้ แล้วถ้าปัญญามันเกิดมันก็เกิดโดยโลกุตตรปัญญา

แต่ถ้ามันเป็นปัญญาปัจจุบัน เราฝึกปัญญาโดยสมาธิของปุถุชน สมาธิของมนุษย์ก็สิ่งที่สร้างมา คนที่สร้างบุญมามาก สิ่งต่างๆ ถ้ามีโอกาสมา เขาจะมีความมั่นคงของเขา แต่ถ้าเราสร้างของเรา เราเป็นโลกจริต เราจะวิตกกังวลตลอด สิ่งที่เราวิตกกังวลเราจะคิดสิ่งใดทำอะไร เราจะไม่มั่นคงของเราเลย อันนี้มันเป็นจริตนิสัย สิ่งนี้เป็นเรื่องของโลก มันก็มีของมันอยู่แล้ว มีอยู่แล้วคือว่ามันเป็นจริตนิสัย เป็นอำนาจวาสนาบารมีของแต่ละบุคคลมันไม่เหมือนกัน

ทีนี้เรามาประพฤติปฏิบัติ เวลาเรากำหนดพุทโธๆ หรือปัญญาอบรมสมาธิ คนเราเวลาปฏิบัติ ด้วยความเป็นชาวพุทธ เกิดเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา อยากประพฤติปฏิบัติ อยากจะออกจากทุกข์ เวลาศึกษาธรรม วิมุตติสุขมันมีความสุขมาก ถ้าจิตเป็นสมาธินี้ โอ้โฮ! มันจะมีความรุ่มเย็นเป็นสุข เราก็อยากให้มันเป็นอย่างนั้น เราก็อยากได้อย่างนั้น

พอมีความอยาก คุณอำนาจของกิเลสมันหลอก สิ่งใดๆ ก็แล้วแต่ ในพุทธศาสนาของฟรีไม่มี ของเกิดเองไม่มี ทุกอย่างเกิดเองไม่มี มันต้องมีการกระทำทั้งนั้นละ เวลาพุทธโง่ๆ หรือปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา สมาธิมันเกิดขึ้น ที่นี้ความฟุ้งซ่าน หรือสิ่งต่างๆ คือกิเลสที่มันมีอำนาจในหัวใจของเรา สิ่งของมันจะต่อต้าน

การประพฤติปฏิบัติที่การเริ่มต้นเห็นใหม่ คุณนักกีฬาที่มีความชำนาญของเขา เขาจะใช้ประโยชน์ในทักษะของเขาได้ตลอดเวลา แต่ของเราเห็นใหม่ พวกเราผู้ฝึกหัดใหม่ เราต้องอาศัยความฝึกหัดให้มีความชำนาญ จิตมันคุ้นเคยกับอารมณ์สามัญสำนึก จิตมันคุ้นเคยกับกิเลส จิตมันว่ามันรู้ที่อยู่ เราศึกษาธรรมะ เราอยากพ้นจากกิเลส แล้วธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะพ้นจากกิเลสได้ นี่ก็คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นสิ่งที่ประเสริฐ เราอยากได้สิ่งนั้น

แต่เวลาเราปฏิบัติ เราปฏิบัติกับอะไรล่ะ เพราะกิเลสมันมีอำนาจเหนือกว่า ก็ปฏิบัติด้วยการยอมจำนนกับกิเลส มีความล่งเลงสยไปตลอด จะพุทธโง่หรือ มันก็มีความขัดแย้งในใจ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิหรือ มันก็ออกนอกกลุ่มออกทางกันไป มันหลุดออกไปเห็นใหม่ เราจึงต้องใช้สติ ต้องใช้ปัญญา ถ้าใช้สติปัญญาขึ้นมา เวลาพุทธโง่ๆ มันมีสิ่งใดเป็นผลตอบสนอง ถ้าผลตอบสนองมันเป็นประโยชน์ขึ้นมา เราก็ต้องตั้งสติของเรา เรากำหนดพุทธโง่ๆ

การกำหนดพุทธโง่ๆ เหมือนกับสิ่งต่างๆ ที่เราจัดให้มันเข้าที่ ถ้าจิตมันมีความฟุ้งซ่าน มันมีแรงต่อต้าน มันมีอะไรต่างๆ มันมีของมันทั้งนั้น สิ่งของมันมีของมันอยู่แล้ว เราถึงต้องตั้งสติแล้วเราต้องหมั่นสังเกตจิตใจของเรา แล้วเราใช้ปัญญาใคร่ครวญ สิ่งใดควรและไม่ควร ถ้าไม่ควรเราไม่ควรไปทำมัน ถ้าเราไม่ควรทำเลย ไม่ควรคิดเลย ถ้ามันจะคิดสิ่งใดที่มันจะเข้ามาทำให้จิตใจนี้ฟุ้งซ่าน เราตบไปทันทีเลย ตบคือสติบอกไม่ให้คิด ไม่ให้ทำ เรารักษาใจของเรา

ขณะที่เรารักษาใจของเรานะ ทำของเรา รักษาของเรา กำหนดของเราขึ้นมา พอจิตมันสงบเข้ามาบ่อยครั้งเข้า เราใช้ปัญญามากขึ้นมันจะเป็นเครื่องพิสูจน์ ถ้าจิตของเรา มีความสงบเข้ามา แล้วเวลาปัญญามันใคร่ครวญสิ่งใด เวลามันคิดสิ่งใด ทำไมมันคิดได้ ทำไมมันเห็นโทษ ทำไมมันทำแล้วมันเห็นประโยชน์ ทำไมมันมีความพอใจ

แต่ถ้าจิตมันพุ่งชานเห็นไหม จิตมันเป็นเรื่องของกิเลสนะ มันคิดไม่ออก มันคิดน้อยเนื้อต่ำใจ เราเป็นคนไม่มีอำนาจวาสนา เราปฏิบัติไปแล้วก็จะไม่ได้ผล คนอื่นเขามีวาสนากว่าเรา เราควรจะกลับไปบ้านดีกว่า เราจะไปใช้ชีวิตประจำวันของเรา เราแค่ไปทำบุญของเราก็ได้ ถ้าจิตใจมันไม่มีกำลัง มันจะคิดออกไป ความคิดอย่างนี้เป็นความคิดของใคร เป็นอุบายของใคร มันเป็นเรื่องล่อของใคร มันก็กิเลสทั้งนั้น

กิเลสนี้ คุณอำนาจของมันทำลายทุกวิถีทาง มันเป็นเรื่องทำลายตลอด เป็นเรื่องทำลายประจำหัวใจ เป็นเรื่องทำลายประจำความรู้สึกของเราตลอด ทำลายความมั่นคง ความตั้งใจ ความจงใจ การกระทำ ทำลายให้เสียหายทั้งนั้น แต่เวลาที่มีสติปัญญาขึ้นมา สัจธรรมจะพาให้เราออกจากทุกข์

ถ้าสัจธรรมพาให้เราออกจากทุกข์ กว่าเราจะตั้งสติได้ กว่าเราจะตั้งของเราขึ้นมา เราก็ไปเก็บเล็กผสมน้อยมาจากไหน มันก็ไปเก็บเล็กผสมน้อยมาตั้งแต่เราตั้งสตินี้ไง มันเก็บเล็กผสมน้อยต่อเมื่อเราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เราเก็บเล็กผสมน้อย เพราะเรามีความตั้งใจของเรา ถ้าเราไม่มีความตั้งใจของเรา ใครเขาจะเอามาให้

เวลาวัตถุทางโลกเห็นไหม พ่อแม่จะมีการจูนใจลูก จะเอาสิ่งต่างๆ มาให้ลูกได้ แต่ในการประพฤติปฏิบัติใครจะให้เรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าเราเป็นผู้รู้ทางเท่านั้น เพราะจิตของเรา เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาด้วยความเชื่อมั่นของเรา ด้วยสติปัญญาของเรา ถ้ามันเกิดผลกับเรานะ จิตมันเริ่มผ่อนคลาย คำว่าผ่อนคลาย เห็นไหมมันไม่มีกำลังมากจนเกินไป

แต่เดิมถ้าเราประพฤติปฏิบัติใหม่ หัวใจของเรามันเต้นตุ้มตามๆ มันจุกกระซาก มันคือ มันไปด้วยอำนาจของมัน เราไม่ต้องยอมจำนนมันตลอด พอมันมีสติขึ้นมาเราควบคุมได้แล้ว เราควบคุมสิ่งที่มีอำนาจ คุณลักษณะที่มันตกมันที่มันมีอำนาจของมัน เราควบคุมมันได้ ถ้าเราควบคุมมันได้ เราจะมีความภูมิใจใหม่ ทุกคนจะมีความภูมิใจนะ “ฮือ! หัวใจของเราก็ดูแลได้นะ โอ้โฮ! เราก็มีความสามารถที่จะควบคุมได้นะ” สิ่งนี้มันจะเริ่มสงบตัวแล้ว เพราะด้วยสติด้วยปัญญาควบคุมเขา

พอด้วยสติด้วยปัญญาควบคุมเขา จิตเริ่มสงบ พอจิตเริ่มสงบ มองสิ่งใดมันจะมองเป็นประโยชน์ มองเป็นคุณงามความดี แต่สิ่งนี้เป็นอนิจจัง มันเกิดขึ้นด้วยคุณงามความดีของเรา เกิดขึ้นด้วยสติปัญญาของเรา เกิดขึ้นด้วยคำบริกรรม พอมันเกิดขึ้นด้วยอย่างนี้ เพราะมันมีเหตุผลมันจึงเกิดขึ้น พอมีเหตุมีผลเกิดขึ้น เราก็ต้องพยายามสร้างเหตุมันมากขึ้น เราก็ต้องดูแลรักษา

การดูแลรักษา การปฏิบัติในพระไตรปิฎกบอกไว้ประจำ “การปฏิบัติผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะปฏิบัติไม่เสมอดั้นเสมอปลาย” ทีนี้โอกาสในการปฏิบัติสม่ำเสมอเราหาได้ยาก ตอนนี้อย่างนี้เป็นพระเป็นเจ้าขึ้นมา ความปฏิบัติสม่ำเสมอเรามีโอกาสแล้ว เราตั้งเวลาไว้เลย อย่างเช่น ในพรรษาเราตั้งเวลาไว้เลย เราจะนอนกี่โมง เราจะตื่นกี่โมง จะนั่งสมาธิวันละกี่ชั่วโมง เวลาเดินจงกรมวันละกี่ชั่วโมง ความสม่ำเสมอที่เราทำได้ เราถือธุดงค์วัตร เราตั้งสัจจะแล้วพยายามทำอย่างนั้น การปฏิบัติที่ไม่ได้ผลเพราะขาดความสม่ำเสมอ ความเสมอดั้นเสมอปลาย

ถ้าเรามีความเสมอดั้นเสมอปลาย มันจะได้และไม่ได้ เพราะความเสมอดั้นเสมอปลายมันเป็นพิธีการ คือเราตั้งใจปฏิบัติ แต่สิ่งที่มันจะได้ขึ้นมา คือจิตของเรามันสงบหรือไม่สงบนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ความปฏิบัติสม่ำเสมอเป็นโอกาส แล้วถ้าจิตมันสงบขึ้นมา จิตมันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา มันเกิดจากผลที่ปฏิบัติสม่ำเสมอนั้น

ถ้าความปฏิบัติสม่ำเสมอนั้นมันเกิดผลขึ้นมา เราจะมีอารมณ์เป็นสุข เราจะมีหลักมีเกณฑ์ของเราขึ้นมา พอมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา เราใช้ให้พิจารณาออกไปในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม หรือในวัตรปฏิบัติต่างๆ มันจะเห็นทะเลอุปรูโปรงเพราะอะไร เพราะจิตมัน... จะว่าจิตคนละดวง ไม่ใช่ มันก็จิตดวงเดียวกันแหละ จิตของเราเวลามันฟุ้งซ่าน เวลามันทุกข์ยาก มันเอาแต่กายพิชออกมาให้เราเร่าร้อน แล้วจิตของเรานี้แหละ เวลามันสงบร่มเย็นขึ้นมา มันมองเรื่องเดียวกันว่าทำไมมันดีไปหมดเลย มันสุข มันมีความพอใจ แล้วเวลามันกายพิชนะ เวลามันฟุ้งซ่านนะ ทำไมมันทุกข์ล่ะ ก็จิตดวงนี้แหละ

เขาบอกว่าจิตมี ๑๐๘ ดวง ๑๐๘ ดวงนั้นมันเป็นอารมณ์ความรู้สึก อารมณ์โทสะ อารมณ์โมหะ นั่นละความรู้สึก ที่เขาว่าเป็นดวงๆๆ แต่มันก็มาจากจิตของเรานี้

แหละ มาจากจิตดวงนี้แหละ ถ้าจิตดวงนี้เราดูแลรักษาขึ้นมา เราจะเห็นประโยชน์ของมัน ถ้าเราดูแลรักษาขึ้นมา จิตมันจะพัฒนาขึ้นมา มันจะดีขึ้น พอดีขึ้นก็ใช้ปัญญา คำว่าใช้ปัญญาคือใช้ปัญญาใคร่ครวญให้จิตมันคง การใช้ปัญญาในสังขาร ที่เขาบอกว่านั้นก็สักแต่ว่า นั่นก็ไม่ใช่ อันนั้นมันเกินไป

มันเกินไปหมายถึงว่าเด็กมันเกิดขึ้นมา เด็กมันยังไม่รู้จักทำมาหากินอะไรเลย ก็บอกสักแต่ว่า สักแต่ว่า เด็กนั้นมันก็จะนอนในเบาะนั้นจนตาย เด็กมันจะไม่พัฒนาเลย มันจะนอนอยู่ในเบาะนั้น เด็กโตขึ้นมามันก็ยังนอนอยู่ในเบาะ มันนอนไม่ได้หรอก เพราะมันต้องโตขึ้นมา มนุษย์มันจะนอนแบบเบาะอย่างนั้นตลอดไปไม่ได้ เพราะมันเป็นมนุษย์ แต่หัวใจมันนอนได้ เพราะมันเป็นนามธรรม

ที่บอกว่านั้นมันสักแต่ว่านะ นี่ใจอำนาจของกิเลส เวลามันล้อลกับผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ **สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นสักแต่ว่า นั่นก็เป็นอนิจจัง มันไม่มีสิ่งใดเลย** นี่ใจมันก็เหมือนจิตมันไม่พัฒนา มันก็เหมือนจิตที่นอนแบบเบาะ แล้วพอนอนแบบเบาะมันก็จมแช่อยู่กับอวิชชา จมแช่อยู่กับอำนาจของกิเลส ไม่มีสิ่งใดตอบสนอง ปฏิบัติไปก็ปฏิบัติเสียเปล่า ปฏิบัติไปเป็นกิริยา แต่ความเป็นจริงไม่มี

พอความเป็นจริงไม่มีนะ พอกิเลสมันตึกลับ เวลามันตึกลับ เวลาจิตมันเสื่อมนะ เพราะผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ของเราจะเสมอต้นเสมอปลายเพราะอะไร เพราะของท่านเป็นความจริง แต่ครูบาอาจารย์ที่ไม่เป็นความจริงนะ สักแต่ว่าๆ นี่ เวลามันตึกลับขึ้นมา มันสำรอกออกมา มันคายออกมา มันจะทำแต่ความเสียหายให้กับบุคคลคนนั้น แล้วยังทำความเสียหายให้กับสังคมอีกมหาศาลเลย นี่ใจโดยอำนาจของมันนะ

คำว่าสักแต่ว่าๆ นี่ มันชิงสุกก่อนห่าม มันไปขายก่อนซื้อ แต่ในการกระทำเห็นใหม่ ไม่ให้กิเลสมันมีอำนาจมากไปกว่าเรา กิเลสมันมีอำนาจอยู่แล้ว ถ้ากิเลสมันไม่มีอำนาจมันไม่เอาจิตนี้มาปฏิสนธิให้เราเกิดเป็นมนุษย์มานั่งอยู่นี้หรอก สิ่งที่เป็นมนุษย์สิ่งที่มีความรับรู้ เพราะกิเลสมันมีอำนาจ มันถึงทำให้เราเกิดมา มันถึงทำให้เราทุกข์ เพราะมันมีอำนาจ มีความอยาก

แต่ความอยากที่เป็นมรรค อยากในการแสวงหา อยากในการเอาออก มันมีอำนาจ เราก็ใช้สิ่งที่มันมีอำนาจ นี้เกลือจิ้มเกลือ จิตแก้จิต เอาความรู้สึกของเราทำลายตัวเราเอง ถ้าเอาความรู้สึกของเรา ตั้งตัวเราขึ้นมาได้ เอาสิ่งที่เป็นประโยชน์ สิ่งที่เราสร้างคุณงามความดีในแง่บวกตั้งมัน พอตั้งขึ้นมา ตั้งสติ แล้วใช้ปัญญาของเรา ใคร่ครวญบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า พอมันสงบขึ้นมาบ่อยๆ จากจิตที่คายพิษ มันจะมีความฟุ้งซ่าน มันจะมีความทุกข์

แต่ถ้าเราปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม สิ่งปฏิบัติขึ้นมามันมีคุณค่าของมันขึ้นมา จิตต้องสงบได้ ถ้าจิตสงบไม่ได้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สอน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนกรรมฐาน ๔๐ ห้อง ทำให้จิตมันสงบ ถ้าจิตมันสงบเข้ามาสงบเล็กสงบน้อย สงบมากขนาดไหน เวลามันเกิดขึ้นมามันเป็นผลบวกทั้งนั้น

คุณติ เครื่องจักรเวลาเขาจะซ่อมมัน เขาต้องดับเครื่องมัน จิตที่มันหมุนอยู่ตลอดเวลา จิตที่มันมีแต่ความทุกข์ความยาก มันจะไปทำอะไรได้ล่ะ ถ้ามันทำความสงบเข้ามาสงบเล็กสงบน้อยก็ไม่สำคัญ เพราะความสงบเล็กสงบน้อย มากน้อยขนาดไหน มันเป็นความต่างระหว่างความฟุ้งซ่านกับความสงบใจ มันเป็นปัจจัยตัด เป็นสันทิฎฐิโก จิตดวงนั้นจะรู้เอง จิตทุกดวงจิตจะเข้า จะรู้ จะเห็น จะสัมผัส

รศหวานก็รู้ว่าหวาน รศเค็มก็รู้ว่าเค็ม ไม่ใช่รศหวานรศเค็มที่มันอยู่ในตำรา รศหวานรศเค็มเป็นตัวอักษร เป็นตัวอักษรว่ารศหวานคือตัวอักษร แต่ไม่ได้ลิ้มรส แต่พอจิตมันสงบขึ้นมามันได้ลิ้มรส หวานก็รู้ว่าหวาน หวานมากหวานน้อยก็รู้ เค็มมากเค็มน้อยก็รู้ ในเมื่อมันเป็นปัจจัยตัด จิตมันมีความสงบ มันมีความร่มเย็นขึ้นมา

พอมีความร่มเย็นเป็นสุขขึ้นมาเพราะเกิดจากอะไร เกิดจากสติปัญญาของเรา พอเกิดจากสติปัญญาของเรา นี่ไงมันไม่ใช่เด็กแบบเขา **นั่นก็สักแต่ว่า ของทุกอย่างมันมีอยู่แล้ว** มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ อำนาจกิเลสมันมีอำนาจเหนือกว่า ถ้ามันมีอยู่แล้ว มันต้องควักออกมาให้เราคุณติ ไม่มีหรอก! ไม่มี! แต่เพราะอำนาจของมัน น้อฉลาดว่าเป็นธรรมๆ เป็นธรรมะน้อฉลาด ไม่ใช่ธรรมะตามความเป็นจริง

ถ้าธรรมชาติตามความเป็นจริงนะ ต้องมีองค์ความรู้ มีการกระทำ มีการสำรอก มีการคายออก แล้วสำรอกคายออกอย่างไร นี่โง่พอจิตมันสงบเข้ามา สงบมากสงบน้อย พิจารณาไปบ่อยครั้งเข้า มันจะฝึกหัด มันเป็นบททดสอบ บทฝึกหัดให้ใจมันมีพัฒนาการ

พอใจมันมีพัฒนาการนะ ใครจะมีสิ่งใดเป็นอุปสรรค ใครจะมีสิ่งใดเป็นวิปัสสนา เป็นสิ่งที่เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ด้วยการใช้ปัญญา สิ่งนั้นจับแล้วแยกแยะไป เราจะไม่ต้องว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาปฏิบัติมันก็สักแต่ว่า มันก็สักแต่ว่า แล้วเราก็ไปสร้างภาพกันไว้อย่างนั้น แล้วต้องทำให้เป็นอย่างนั้นถึงจะเข้าสติปัญญา ๔ มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันไม่เป็นความจริงหรอก

คุณติ เศรษฐีแต่ละยุคแต่ละสมัย ในเรื่องของโลกเขายังแตกต่างกันเลย ค่าของเงินเห็นไหม ๑ บาทสมัยโบราณมีคุณค่ามากเลย เดียวนี้ ๑,๐๐๐ บาทยังแทบไม่มีค่าเลย ๑,๐๐๐ บาทซื้ออะไรได้บ้าง สมัยโบราณนะ ๑ สตางค์ยังมีค่ามากเลย นี่ก็เหมือนกัน สมบัติของครูบาอาจารย์ สมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีคุณค่ามาก แล้วสมบัติของเราๆ จะมีก็ همینก็แสนล้านบาท แล้วมีคุณค่าเท่ากับสิ่งนั้น เราก็ประพฤติปฏิบัติของเราไป มันเป็นยุคเป็นสมัย มันถึงเวลาที่เราจะต้องปฏิบัติของเรา

ถ้าเราปฏิบัติของเราเพราะอะไร เพราะเราไม่ให้เวลามันกลืนนะ มันกลืนกินทั้งชีวิตของเราและตัวมันเองด้วย ตัวมันเองคือภพชาติไง ถ้าเราเกิดมาเป็นมนุษย์ กว่าจะเกิดมาได้ กว่าจะผ่านช่องคลอดของแม่ออกมาได้ เหมือนตายแล้วฟื้นนะ ตายแล้วฟื้นขึ้นมาถึงเป็นมนุษย์ขึ้นมา แล้วยังจะต้องไปอย่างนั้นรอบแล้วรอบเล่าๆ อยู่อย่างนั้นอีก หรือ ถ้าเราไม่ออกไปรอบแล้วรอบเล่าก็เอาสิ่งนั้นมาเตือนใจตัว เกิดมาแล้วเป็นมนุษย์ ตายแล้วจะไม่เกิดอีก จะไม่ไปผ่านช่องแคบนั้นอีกแล้ว จะไม่ให้รีดตัวเราออกมาให้มันทุกข์ยากขนาดนั้น ถ้าจะไม่อยากออกไปผ่านช่องแคบนั้นจะทำได้

ถ้าไม่อยากผ่านช่องแคบนั้นก็ต้องมีสติ ก็ต้องมีปัญญา ก็ต้องมีความจริงจัง มีความองอาจกล้าหาญ มีการกระทำของเราให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเราไปแล้วสิ่งที่เราจะต้องผ่านช่องแคบนั้น ทำไมตรงนี้เราไม่จริงจัง ถ้าเราไม่จริงจัง เราไม่ทำสิ่งนั้น

เราก็ต้องไปผ่านอย่างนั้นอีก เราจะต้องไปเกิดไปตายอยู่อย่างนั้นอีก เราจะเอาสิ่งใด ถ้าเราคิดอย่างนี้ นี่คือการต่อรองกับกิเลส เพื่อให้หัวใจของเรามีโอกาส

ถ้ามันทำความสงบได้ จิตมันจะมีโอกาสนะ ถ้าเรามีสติปัญญา จิตมันสงบเข้ามา ปัญญามันเกิด เวลาปัญญามันเกิด คนที่ภาวนาเป็นจะเป็นโลกุตตรปัญญา ไม่เป็นปัญญาแบบสถิติ ไม่เป็นปัญญาสมอง ไม่ได้เป็นสิ่งที่เราเข้าใจได้อย่างนี้ ปัญญาอย่างนั้นพอจิตมันสงบมันก็เปิดกว้าง ถ้าจิตเราไม่สงบมันมีความฟุ้งซ่าน มีข้อมูล มีความพอใจของตัว แล้วเวลาปัญญามันเกิดขึ้นมาก็เกิดขึ้นมาจากฐานที่สกปรก

แต่เวลาที่จิตมันสงบเข้ามา สิ่งของมันสงบ มันไม่มีข้อมูลสถิติ เพราะเราคาดหมายไม่ได้ว่ามันจะเกิดอะไรขึ้น แล้วถ้าการคาดหมายมันเป็นสัญญา สิ่งที่เป็นสัญญามันไม่เป็นปัญญาอยู่แล้ว ฉะนั้นมันถึงว่ามันจะเกิดขึ้นโดยที่เราคาดหมายไม่ได้ มันจะเป็นปัจจุบันธรรม มันจะเป็นสังขธรรมที่จะเกิดขึ้นในขณะนั้น

ถ้ามันเกิดขึ้นในขณะนั้น ถ้าจิตมันรู้มันเห็น ฟังสิ จิตมันรู้มันเห็น เหมือนเราเดินไปบนถนน แล้วเราไปเจอทองคำก้อนหนึ่งตกอยู่ เราจะตื่นตื่นใหม่ เราก็ตื่นตื่นเป็นธรรมดา จิตก็เหมือนกัน จิตถ้ามันสงบขึ้นมา แล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม โดยสังขธรรม โดยความจริงของมันนะ คูสิ เราไปเจอทองคำ เราเห็นเราก็อยากได้ เราก็อยากจะเป็นเจ้าของ อันนี้ก็เหมือนกัน ในเมื่อมันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันสะท้อนหัวใจมาก เพราะอะไร เพราะจิตมันสงบ มันมีหลักมีเกณฑ์ของมัน

ถ้ามันจับสิ่งนั้นได้ แล้วมันแยกแยะของมันเห็นใหม่ แยกแยะทำลาย ทำลายด้วยสังขธรรม ทำลายเพราะเหตุใด อำนาจของกิเลสมันฝังในหัวใจ กิเลสมันนอนเนื่องมากับความรู้สึกของเรา พอนอนเนื่องมากับความรู้สึกของเรา นี่เห็นแก่ตัว สิ่งทีเห็นแก่ตัว สิ่งทีมันต้องการมีอำนาจครอบงำเรา มันก็บอกว่าโน่นก็ดี นี่ก็งาม มันเป็นจิตได้สำนึก มันเป็นสัญชาตญาณ

ทุกคนก็ว่าเราเกิดเป็นมนุษย์ ทำไมสิ่งที่เป็นมนุษย์จะไม่เป็นเรา เป็น! เป็นโดยสมมุติ เพราะถ้าเราบอกว่ามนุษย์นี้เป็นเรา เราจะเกิดเป็นมนุษย์ตลอดไป แล้วถ้าเรา

สร้างคุณงามความดีไปเกิดเป็นเทวดา เป็นพรหม เราจะเกิดได้อย่างไร นี่เพราะเป็นผลของวิญญู เราไม่มีอำนาจควบคุมว่าเราจะต้องเป็นอย่างนั้นตลอดไป มันเป็นเรื่องของเวรเรื่องของกรรม มันเป็นเรื่องของกิเลสที่มันนอนเนื่องมากับใจ พอมันนอนเนื่องมากับใจ พอมันเห็นสิ่งใด สิ่งนี้มันฝังรากลึกอยู่ในหัวใจของเราอยู่แล้ว

พอเรากำหนดปัญญาอบรมสมาธิ หรือสมาธิอบรมปัญญา ถ้ามันสงบเข้ามา เวลามันเป็นข้อเท็จจริงของมัน มันเกิดปัญญา เกิดเป็นโลกุตตรปัญญา มันจะไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เพราะการเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันสะท้อนหัวใจ มันใช้ปัญญาแยกแยะของมันเห็นใหม่ ทำลายบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า มันจะสำรอกกายออกเป็นตังคปทาน มันปล่อย!

ความปล่อยเห็นใหม่ เวลาเราพิจารณากาย เวลาไปเที่ยวป่าช้าก็เป็นการพิจารณากายภายนอก เวลาเราไปเห็น เห็นใหม่ เห็นคนทุกข์คนยาก เห็นสิ่งต่างๆ เราเห็นข้างนอกเราก็รู้สึกสลดสังเวช ถ้าจิตใจเราฟุ้งซ่าน จิตใจเรามันกำลังเห่อเหิม พอไปเห็นสภาพของคนที่พิการ คนที่เขาทุกข์ยาก เห็นแล้วเราสลดใจนะ เราไม่เป็นอย่างนั้นกัณฐแล้ว ถ้าเราเป็นอย่างนั้นเราจะทุกข์ขนาดไหน พอไปเห็นสภาวะอย่างนั้น นี่! กายนอก

กายนอกคือสภาวะที่เห็นจากภายนอกโดยตาเนื้อ มันจะหดเข้ามา หดความรู้สึกเข้ามา มันเกิดสังเวช มันเกิดความหดหู่หัวใจ พอหดหู่หัวใจมันจะย้อนกลับเข้ามาเป็นอิสระ เป็นตัวของมันเอง การพิจารณากายนอก มันจะถอนความรู้สึกกลับมาเป็นสัมมาสมาธิ เป็นสมณะ การพิจารณากายนอกเป็นสภาวะให้ตัวเองเป็นอิสระ พอเป็นอิสระแล้ว อิสระคือสมาธิ อิสระคือจิตที่เป็นอิสระ จิตที่ไม่ข้องเกี่ยว แต่ที่เขาว่า “สักแต่ว่า สักแต่ว่า” นี่แหละกิเลสล้วนๆ ใจ “สักแต่ว่า สักแต่ว่า” คือกลับมาอิสระ

อิสระคืออะไร อิสระคืออวิชา อิสระก็คือกิเลส อิสระก็คือตัวของมัน อิสระแล้วมันต้องวิปัสสนา วิปัสสนาคือว่าจิตที่มันเป็นอิสระแล้ว จิตที่มันเป็นสัมมาสมาธิแล้ว ออกรู้ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม มันแยกมันแยะของมัน การที่เราทำสมาธิ เรา ยังต้องล้มลุกคลุกคลาน แค่สมาธินี้กำป็นทุบดินนะ

กำป็นทุบดินเพราะอะไร เพราะจิตเรามีอยู่แล้ว ปฏิสนธิจิตทำให้เกิดเป็นมนุษย์ ปฏิสนธิจิตปฏิสนธิวิญญาณเรามีอยู่แล้ว แล้วถ้ามีอยู่แล้ว ถ้าเราใช้ปัญญา เราใช้คำบริกรรม ถ้ามันหลุดพ้นจากสิ่งที่เป็นรูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร มันไปยึดหมดยึดจักรวาล ยึดหมดเลย ถ้าจิตมันจินตนาการได้ มันยึดหมดยึดสวรรค์ ยึดพรหม ยึดนิพพาน ยึดหมดเลย ทีนี้เราพุทโธๆ นี่มันหลุดพ้นเข้ามาเป็นอิสระของมัน คำว่ากำป็นทุบดินคือของมันมีอยู่แล้ว ปฏิสนธิจิตนี้ โลกนี้มีเพราะมีเรา มันยึดครอบจักรวาลไปแล้วเราพุทโธๆ ย้อนกลับมาเป็นมัน ถ้าย้อนกลับเข้ามา กำป็นทุบดินหมายถึงว่าสิ่งที่เป็นสมณะ สิ่งที่เป็นตัวจิต สิ่งที่เป็นสัมมาสมาธิของมันมีอยู่

พลังงานออกไปจากไหน ความรู้สึก ความคิดต่างๆ ออกมาจากไหน ออกมาจากจิต แล้วจิตมันอยู่กลางหัวอกเรานี้ แล้วเราพุทโธๆ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิทำไมเรากลับมาสู่มันไม่ได้ เวลามันออกไป ความคิดมันยังออกไปจากฐานของใจ แล้วเราพยายามดึงกำลังที่มีกลับมาสู่ฐาน ทำไมทำไมไม่ได้

พุทโธๆ กับปัญญาอบรมสมาธิ มันเหมือนกำป็นทุบดินเลย ของมันมีอยู่ ของมันเกิดมาจากฐิติจิต พอมันกลับมาสู่ตัวของมันเห็นใหม่ มันไม่ได้คิดออกไปโดยความฟุ้งซ่าน มันไม่ได้คิดออกไปโดยธรรมชาติของมัน เวลาออกฐิติ ต้องฝึก ต้องหมั่น มันจะเกิดเองไม่ได้หรอก

จิตเป็นสมาธิแล้วมันจะเกิดปัญญา หนึ่งวินาที แล้วปัญญามันจะวิ่งมาชนเรา ไม่มีทาง! นี่ไง เพราะมันเป็นจินตนาการ เป็นสิ่งที่ว่าเวลาประพตติปฏิบัติ อำนาจของกิเลสมันทำให้ทุกอย่าง ทุกการกระทำเสียหายไปหมด แม้แต่ในการปฏิบัติ เวลาการปฏิบัติไปในวงกรรมฐานของเรา เวลาปฏิบัติไปคิดในสมาธิก็มี คิดในการวิปัสสนาก็มี คิดในชั้นของโศคาบันไม่ทะลุก็มี พอทะลุไปแล้วไปคิดในสภิกาคามี ไปคิดในอนาคาคามี เข้าใจว่าอนาคาคามีคือสินกิเลสก็มี

นี่ไง ทั้งๆ ที่เข้ามาเป็นชั้นๆ แล้วนะ แต่กิเลสที่มันละเอียดกว่ามันก็ยังครอบงำให้เราไขว้เขว ให้เราอยู่ในอำนาจของมันตลอดมา ในการประพตติปฏิบัติ ถ้าเรามีครูบาอาจารย์เราจะไม่เสียเวลา ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ ประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่เกิดขึ้นมากับเรา เราต้องใช้สติปัญญาใคร่ครวญแล้วใคร่ครวญอีก กว่าจะปลดสิ่งที่มันเกาะ

เกี่ยวหัวใจไว้เป็นปีเป็นเดือนนะ บางทีเกาะเอาไม่ออกเลย บางทีพิจารณาจนปลดไม่ได้เลย เกาะอยู่อย่างนั้น เกาะอยู่จนตาย ตีจนตายไป ตายไปพร้อมกับความติดนั้น

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ คำว่ามีครูบาอาจารย์ ท่านเคยผ่านอย่างนี้มาทั้งหมด เคยผ่านมาแต่ละชั้นแต่ละตอน การที่กิเลสมันหลอก หลอกอย่างไร เวลากิเลสมันหลอก แล้วความเห็นเป็นอย่างไร มันก็เหมือนคู่มือ อย่างบ้านเรือน ๔ ชั้น ครูบาอาจารย์อยู่ชั้นบนสุดท่านจะเห็นหมดเลย เพราะท่านต้องผ่านชั้น ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ ท่านต้องผ่านขึ้นไป แล้วการผ่านขึ้นไป มันก็มีอุปสรรคของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน

แต่ครูบาอาจารย์อยู่บนชั้น ๔ เราจะเข้าชั้น ๑ เราจะเข้าบ้านนะ เราบอกเราเข้าบ้านแล้ว ใจบ้านนั้นเป็นกิเลส ไม่สนใจ ใจตัวเองอยู่ในที่โล่ง “โห้! นิพพานๆ” นี่ใจอำนาจของกิเลสมันฉ้อฉล มันหลอกหลวงให้ผู้ประพฤติปฏิบัติไขว้เขว แต่ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านต้องผ่าน ท่านต้องสร้างฐานชั้น ๑ ชั้น ๒ ชั้น ๓ ชั้น ๔ ท่านสร้างของท่านขึ้นมา

ถ้าการสร้างขึ้นมามันแตกต่างกันอย่างไร ชั้น ๑ กับชั้น ๒ แตกต่างกันอย่างไร ชั้น ๒ กับชั้น ๓ แตกต่างกันอย่างไร ชั้น ๓ กับชั้น ๔ แตกต่างกันอย่างไร พอถึงชั้น ๔ ถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้ว มันแตกต่างกับปุถุชนที่ว่ากำปั่นทุบดิน **ที่ว่านิพพานๆ คือว่าง คือสิ่งสงบเย็นๆ** สงบเย็นมีอะไรเป็นเครื่องตอบสนอง

ดูอำนาจของกิเลสสิ มันมีอำนาจขนาดไหน เวลาคนประพฤติปฏิบัติมันยังฉ้อฉล มันยังหลอกหลวงให้อยู่ในอำนาจของมันตลอดไปเห็นไหม แต่เพราะเราเกิดมามีอำนาจวาสนา เราเกิดมามีครูมีอาจารย์ ครูบาอาจารย์ของเราในวงกรรมฐาน ในวงของพระป่านี้ มันจะมีวงใน

วงใน หมายถึงว่า ลูกศิษย์กับอาจารย์สนิทคุ้นเคยกัน แล้วทำข้อวัตรปฏิบัติกันนี้เรามีปัญหา เรามีสิ่งใด ด้วยความคุ้นเคยใช้ใหม่ แล้วด้วยความสนิทชิดเชื้อ จะมีเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยของครูบาอาจารย์ที่ว่าองค์ไหนคิดอย่างไร องค์ไหนเป็นอย่างไร คอยเล่าให้เราฟัง สิ่งที่เราให้ฟัง แล้วเราเป็นอย่างนั้นไหม เรามีปัญหาไหม นี่ไง วงกรรมฐาน

“วงกรรมฐาน วงผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ” มันก็เหมือนกับวงนักวิชาการที่เขาถือคัมภีร์ เขาจะคุยกันในวงทางวิชาการของเขา ว่าสิ่งที่เราทำวิจัยอยู่นี้ มันมีอะไรขาดตกบกพร่อง แล้วทางวิชาการที่เขาไม่เป็นธรรมเนียม เขาจะขโมยคุณงามความดี เขาจะขโมยข้อมูลไป เป็นผลงานของเขา แต่นี่ครูบาอาจารย์ของเราจะขโมยอะไร ชีวิตเราก็อิ่มแล้ว สิ่งต่างๆ ไม่มีขโมยหรอก มีแต่จะบอก ในวงในนี้วงกรรมฐาน วงของครูบาอาจารย์นะ แล้วก๊วง ของลูกศิษย์ลูกหาที่ประพฤติปฏิบัติ

สมัยหลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติมีหลักมีเกณฑ์ เวลาหลวงปู่มั่น ท่านพูดสิ่งใดมาจะเข้าใจได้ วงของผู้ที่เข้าใจ วงทางนักวิชาการที่มีวุฒิภาวะ ที่มีปัญญา เสมอกัน พูดถึงทางวิชาการจะเข้าใจกันได้ แต่ถ้าวางวิชาการหรือนักวิชาการที่ไม่มีวุฒิภาวะ หรือปัญญาอ่อน ทางวิชาการเขาคุยกันขนาดไหนก็ไม่รู้เรื่องหรอก ไม่เข้าใจ กับเขาหรอก อยู่ในวงวิชาการนั้นก็ไม่มีรู้จักวิชาการนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ในวงกรรมฐาน ครูบาอาจารย์ของเราที่ปฏิบัติมีเนื้อหาสาระ หลวงปู่มั่นพูดสิ่งใด มันจะไม่คลาดเคลื่อนเลย มันคำไหนคำนั้น ออกมามันจะเป็นประโยชน์หมดเลย แต่ถ้าผู้ที่ปฏิบัติไม่เป็น หลวงปู่มั่นก็พูดอย่างนี้แหละ แต่เราเข้าใจ ไม่ได้ เราเข้าใจสิ่งที่หลวงปู่มั่น เข้าใจไม่ได้ ยังบอกว่าหลวงปู่มั่นพูดผิดอีกนะ หลวงปู่มั่นท่านแก่ชราภาพ ท่านพูดเพื่อเชื่อ ท่านพูดแล้วไม่เป็นความจริง ดูสิ ดูอำนาจของ กิเลสที่มันครอบงำหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ

เวลาสิ้นจากกิเลสไปแล้ว เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติจนกิเลสมันตาย จากหัวใจไปแล้ว ถ้ามันตายจากหัวใจไปแล้ว มันต้องไม่มีกิเลส ไม่มีสิ่งใดเลย ครูบาอาจารย์บอกว่าเปลอนโน้น เปลอนนี้ คำว่าเปลอนนี้มันเป็นกิริยาภายนอก ดูสิ กิริยาภายนอก เห็นไหม ร่างกายเราใช้งานแล้วเราเหนื่อยล้าไหม เรานั่งนานๆ เราขบเมื่อยไหม

หัวใจก็เหมือนกัน มันเสวยอารมณ์ออกมา มันเสวยเป็นความคิดออกมา แล้วพอ เสวย เพราะตัวธรรมชาติ ตัวพลังงานที่สะอาด วิมุตติแสดงออกไม่ได้ มันแสดงออก โดยสมมุติ มันแสดงออกโดยผ่านขั้นเห็นไหม ผ่านขั้นก็คือออกผ่านสัญญา สังขาร วิญญูณ ผ่านขั้นเวลามันเปลอ เปลอตรงนี้ไง มันเปลอที่ขั้น

คูลี เราไปสั่งความไว้กับคนๆ หนึ่ง อีกคนๆ หนึ่งจำความนี้ไว้แล้ว แล้วเขาทำงานอย่างอื่นจนเขาลืมไป เราไปถามเขา เขาไม่รู้ไหม พอเราไปถามเขา สิ่งที่เราไปสั่งความไว้ เขาจำไม่ได้ เพราะตอนสั่งความ “จำให้แม่นๆ นะ จำให้แม่นนะ” แต่เขาทำงาน พอเขาฟังจากเราไปแล้วเขาไปทำงานอย่างอื่นต่อไป พอทำงานอย่างอื่นต่อไปนี้แล้วสมองมันก็คิดของมันไป เวลากลับมาถามถึงคำที่เราสั่งไว้ก็จำไม่ได้

จิตเสวยอารมณ์! ที่ว่าเปลอๆ ใจ จิตเสวยอารมณ์มันก็เสวยขันธุ์ พอมันเสวยขันธุ์ พอมันกลับมาที่ตัวมันเองละ “เปลอ” เปลอเสวยอารมณ์ มันจะไม่มีผลใจ มันไม่มีผลกับจิตดวงนั้นหรอก มันไม่มีผลกับสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น ธรรมชาติก็คือธรรมชาติ

ฉะนั้นสิ่งที่ว่าหลวงปู่มันท่านชราภาพ ท่านจะเปลอ ท่านจะไม่เข้าใจ มันเป็นความเพื่อเจ้า! ของอำนาจกิเลสของไอ้พวกที่วุฒิกวามันต่ำต้อยใจ

ในการปฏิบัติของเรา เราอย่าให้สิ่งนั้นมาทำลายเรา สิ่งนี้มันเป็นคติธรรมนะ ครูบาอาจารย์ของเรามีคติ มีคุณธรรม ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา ท่านกตัญญูทเวทิกับครูบาอาจารย์ ท่านรักเคารพบูชา ครูบาอาจารย์ก็เหมือนพ่อกับลูกนะ การอยู่ด้วยกันมาเนิ่นนาน มันก็มีพูดจริง พูดเล่น พูดหยอก พูดล้อ ขนาดหยอกล้อของคนที่มีคุณธรรมหยอกล้อก็หยอกล้อด้วยธรรม พูดเล่นก็เล่นด้วยธรรม พูดจริงก็จริงก็เข้มข้นด้วยธรรม ถ้ามีกตัญญูทเวทิมันจะฟังเห็นไหม

ถ้าไม่มีอำนาจกิเลสนะ อำนาจกิเลสในแง่บวกมันคือคุณงามความดี แต่เพราะมีอำนาจธรรม สิ่งใดที่ครูบาอาจารย์ท่านหยอกท่านล้อ มันมีก็เกร็ดนะ มันมีคติธรรม ถ้าคติธรรมนี้เราจับมาเป็นประโยชน์เห็นไหม ถ้าใจเป็นธรรมมันจะเป็นประโยชน์ แล้วมันจะเข้าใจสภาวะต่างๆ หมด ถ้าจิตใจไม่เป็นธรรม มันจะได้สิ่งที่เป็นกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก มันได้แต่ความฉ้อฉลในหัวใจ

ฉะนั้นถ้าเราประพฤติปฏิบัติ เราจะไม่ให้เป็นอย่างนั้น ถ้าไม่ให้เป็นอย่างนั้นเราก็ตั้งสติของเรา ใจเขา ใจเรา ใจของคนอื่น ใจของสังคม ใจของหมู่คณะ เขาจะเป็นอย่างไร ถ้ามันเป็นคุณงามความดีเราก็สาธุ ถ้ามันเป็นคุณงามความดีไปไม่ได้ ในเมื่ออำนาจของกิเลสมันมีกำลังมากกว่า เขาจะทำให้ฉ้อฉล ให้จิตใจนี้มันคลาดเคลื่อนกันไป

เราก็ดูใจเรา ถ้าดูใจเรานะ เราก็พยายามทำความสงบของใจเรา เคนจกรม นั่งสมาธิ
ภาวนาของเรา

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม อยู่ด้วยตัวเองไม่ได้ ในเมื่อเราเป็นสัตว์สังคม เราอาศัย
สังคมนั้นอยู่ แต่เราต้องการอาศัยสังคมนั้นอยู่เพื่อรักษาใจเรา เราอาศัยสังคมนั้นอยู่เพื่อ
ทำจิตใจเราให้สงบ นี่มันเรื่องของเขา เขาทำสิ่งใดเวรกรรมนั้นมันติดกับเขาทั้งนั้น แต่
ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา เวรกรรมมันก็ติดกับเรา แล้วถ้ามันเป็นคุณธรรม เป็น
คุณงามความดี สังกรรมมันจะเกิดขึ้นในหัวใจของเรา ถ้ามันเกิดขึ้นในหัวใจของเรา ถ้า
จิตสงบแล้วเราทำงานของเรา เราแยกแยะของเรา เราดูแลของเรา เราจะไม่ให้กิเลสมันมี
อำนาจเหนือจิตใจของเรา

ในปัจจุบันนี้มันมีอำนาจอยู่ เพราะเรายังมีกิเลสอยู่ แต่เราพยายามจะสู้กับมันอยู่
นี่ไง อุตตา หิ อุตตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน เราจะต้องต่อสู้กับกิเลสของเรา องค์
ความรู้ของการชำระกิเลสตั้งแต่เป็น โสดาบัน เป็นสภิกทา เป็นอนาคา มันมีการกระทำ
ของมัน แล้วมีการกระทำของมัน มันทำเห็นชัดๆ ใจ เวลาสมุจเฉทปหาน เวลามันฆ่า
กิเลส เห็นกิเลสมันตายต่อหน้า มันตายอย่างไร พอมันตายขึ้นไปแล้วมันจะฟื้นมาได้อีก
ไหม ถ้ามันฟื้นขึ้นมาไม่ได้มันก็เป็นตถังคปหาน มันไม่ใช่สมุจเฉทปหาน มันไม่
เป็นอกุปปธรรม

กุปปธรรม-อกุปปธรรม กุปปธรรมคือ สพุเพ ฐมฺมา อนตฺตา นิพพานเป็นอนัตตา
ทุกอย่างเป็นอนัตตา ถ้าเป็นอนัตตา จิตใจก็เป็นอนัตตา ขอนไม้ก็เป็นอนัตตา อากาศก็
เป็นอนัตตา ก้อนเมฆก็เป็นอนัตตา ก้อนเมฆมันแปรปรวนตลอดมันเป็นอนัตตาใหม่
มันก็เป็นอนัตตา แล้วมันได้อะไร?

แต่ถ้ามันเป็นปัจจุบันธรรมนะ สังกรรมที่มันเกิดขึ้นมาในหัวใจ ไม่เป็นแบบ
นกแก้วนกขุนทองหรรอก กุปปธรรม **สพุเพ ฐมฺมา อนตฺตา สภาวธรรมเป็นอนัตตา**
นิพพานเป็นอนัตตา ไม่เป็น! เป็นอนัตตาไม่ได้ ถ้านิพพานเป็นอนัตตา พวกเราไม่ต้อง
ทำอะไรเลย มันมีอยู่แล้ว เพราะสรรพสิ่งนี้มันแปรปรวนตลอด อนัตตาคือการไม่คงที่
อนัตตาคือการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ความแปรปรวนของมัน มันมีของมันอยู่แล้ว

แล้วนิพพานมันเป็นความแปรปรวนหรือ นิพพานมันไม่คงที่หรือ เขาบอกว่าถ้า นิพพานคงที่มันจะเป็นตัวตน เป็นตัวคนก็มึงทำลายตัวตน มันทำลายตัวตนไปถึงเป็น นิพพาน ถ้ามันไม่ทำลายตัวตนมันจะนิพพานได้อย่างไร การมีนิพพานต้องทำลายตัวตน ไข่ไหม ถ้าทำลายตัวตนแล้วนิพพานมันจะมีตัวตนได้อย่างไร ถ้านิพพานมีตัวตน ใ้อ นิพพานอย่างนั้นก็คือนิพพานโกหกนะสิ มันจะเป็นนิพพานได้อย่างไร

ถ้ามันมีความจริงของมันเพราะอะไร เพราะมันมีความจริงขึ้นมา มันมีการ กระทำของมันขึ้นมา ไม่ใช่มีความจำ **แต่นี้คำหนึ่งก็พระไตรปิฎก สองคำก็ พระไตรปิฎก** สาธุนะ พระไตรปิฎก สังฆธรรมอันนั้นก็เคารพบูชา แต่เคารพบูชาที่มัน เคารพบูชาในปริยัติ ปริยัตินี่คือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนที่ กตัญญูกตเวที คนที่มีคุณธรรมจะออกตัญญูมันเป็นไปไม่ได้หรอก ไม่มีใครออกตัญญู หรอก แต่ใ้อพวกออกตัญญูนั่นแหละ มันเอากฎหมาย เอาธรรมวินัยมาเหยียบย่ำคนอื่น ว่าเป็นธรรมวินัย ว่าสิ่งนี้เป็นพระไตรปิฎก เพราะมันไปเอามาแอบอ้าง

แต่ครูบาอาจารย์ของเรา คุณติ หลวงปู่มั่น แม้แต่ตัวอักษรท่านยังไม่ยอมอยู่เสมอ เลย ท่านต้องยกไว้บนที่สูง ท่านบอกว่า “อักษรทุกตัว มันเป็นการสื่อธรรมะขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้” ไม่ใช่พระไตรปิฎกนะ แม้แต่ตัวอักษรเฉยๆ ตัวหนังสือนี้ หลวงปู่มั่นท่านจะไม่ยอมนั่งเสมอเลย ท่านจะยกไว้เลย ถ้ายังมีตำราท่าน จะเอาไว้ที่สูง ท่านจะไม่นอน ไม่นั่งดีเสมอตัวอักษรเลย เพราะท่านบอกว่า “ตัวอักษร นี้ เป็นการสื่อธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

ไม่ใช่จะบอกว่าธรรมวินัยในตัวพระไตรปิฎกแล้วจะไม่เคารพบูชา เคารพบูชาแต่ เคารพบูชาแบบธรรม ไม่ใช่เคารพบูชาแบบกิเลส ถ้าเคารพบูชาแบบกิเลสก็เหมือน ตำรวจ กฎหมายมีเอาไว้หาผลประโยชน์ พระไตรปิฎกก็มีเอาไว้หาผลประโยชน์ ถ้ากู ท่องจำได้แม่น กูเถียงชนะมึง นี่ก็พระไตรปิฎก นี่ก็ธรรมของพระพุทธเจ้า

ถ้ามึงพูดคำในพระไตรปิฎกผิด กฎหมายนี้มึงพูดผิด มึงไม่เข้าใจเรื่องกฎหมาย แต่มึงไม่ได้ทำผิด แล้วมันจะผิดกฎหมายตรงไหน คนที่ประพฤติปฏิบัติมาเขาไม่ได้ทำ ผิดอะไรเลย แล้วกฎหมายมันจะมีประโยชน์อะไร กฎหมายจะไปบังคับเขาได้อย่างไร

ในเมื่อเขาไม่ได้ทำอะไรผิด แต่นี่คนที่ต้องกฎหมายได้แม่น เอกกฎหมายไปเที่ยวทำลายเขา เอกกฎหมายเที่ยวไปเหยียบย่ำคนอื่น แต่นี่ก็มาบอกว่าพระไตรปิฎกฯ

พระไตรปิฎกเป็นคุณประโยชน์ แต่เป็นคุณประโยชน์ในการชำระกิเลสของเรา พระไตรปิฎกเป็นธรรมและวินัย ธรรมวินัยนี้เพื่อจะย้อนกลับมาชำระกิเลสของเรา พระไตรปิฎกไม่ได้เอาไปเหยียบย่ำคนอื่น พระไตรปิฎกไม่ใช่เอาไปเหยียบย่ำเพื่อหาผลประโยชน์ พระไตรปิฎกไม่ใช่เอาไว้เป็นสินค้า! พระไตรปิฎกเอาไว้เคารพบูชา เอาไว้ทำลายกิเลสของตัวเอง

ถ้าอำนาจของกิเลสมันไม่มี เราจะทำลายกิเลสของเรา สิ่งต่างๆ ที่เป็นธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะเป็นประโยชน์กับเรา กับผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมัน แต่ถ้าจิตใจของเราเป็นกิเลสค้นหาความทะยานอยาก แล้วนี่ฉลาดจะเอาสิ่งนั้น เหมือนเจ้าหน้าที่เอกถูกตึกไปเที่ยวหาผลประโยชน์มาใส่ตัว มันเป็นธรรมใหม่ มันเป็นการชำระกิเลสใหม่

ถ้าชำระกิเลส ถ้าเราเป็นคนจริง เราเป็นของจริง ทำไมเราต้องเอกกฎหมายมาหนุนหลังละ ความดีก็คือความดี สังฆธรรมก็คือสังฆธรรม ถ้ามีสังฆธรรมจริงก็พูดออกมาดี สังฆธรรมคืออะไร ความจริงมันเป็นอะไร ไม่ใช่ฉลาด บิดซ้ายบิดขวาอยู่อย่างนั้น แล้วบอกว่าเป็นพระไตรปิฎก มันก็พระไตรปิฎกที่ปากสกปรกมันพูด ปากอมจี!

แต่ถ้าปากสะอาด ปากที่มันเป็นประโยชน์ พูดถึงพระไตรปิฎก พูดด้วยความสะอาดนะ พูดให้พวกเราชื่นชม เราชื่นชมการกระทำขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราชื่นชมพระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไม่มีพระพุทธศาสนา แล้วเราเป็นชาวพุทธที่เคารพพระพุทธศาสนา เพื่อประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พุทธโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

เพราะเราเคารพพระพุทธศาสนา เท่ากับเราเคารพตัวเราเอง เพราะหัวใจของเราคือพุทธะ จิตใจของเราเห็นไหม นี่พุทธะ ถ้ามันเป็นธรรม เป็นคุณธรรม เป็นคุณงามความดี เราจะชื่นชม ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไม่มีพระพุทธศาสนา ถ้า

จะมีพระพุทธศาสนา ก็จะต้องมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพระพุทธเจ้าเท่านั้น อย่างพวกเราจะรู้คั่นกันเองหรือ เป็นไปไม่ได้

ฉะนั้นมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นครูเป็นอาจารย์ แม้แต่พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ก็ยังเคารพบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเรามีอะไรที่จะไปตีเสมอ เรามีอะไรที่จะไปคูถูกคู่แกลน เรามีอะไรที่จะไปทำลาย ไม่มี! ไม่มีหรอก! แต่มันเป็นความจริง มันเป็นสังขธรรม ฉะนั้นการเคารพบูชาต้องเคารพบูชาด้วยธรรม เคารพบูชาด้วยสังขธรรม ไม่ใช่เอามาแอบอ้างหาผลประโยชน์เพื่อประโยชน์กับตน เอวัง